

Avaleht>Kohtumenetlused>Tsiviilasjad>Kohtuotsuste tunnustamine ja täitmine>Kuidas kohtuotsust täitmisele pöörata?

Kuidas kohtuotsust täitmisele pöörata?

Holland

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitemenetlus: üldist

Kohtumenetlus lõpeb kohtuotsusega. Otsusega võib nõuda poolelt (võlgnikult, *schuldenaar*) tema kohustuste täitmist teise poole (sissenõudja, *schuldeiser*) ees. Kui võlgnik seda vabatahtlikult ei tee, võib sissenõudja võlgniku kohustuste täitmise tagamiseks tugineda täitemenetlusõigusele. Täitemenetlusõigus reguleerib selliste kohtuotsuste täitmisele pööramist (täitmist), milles kohus on nõudnud teatud kohustuse täitmist. Selleks on täitemenetlusõiguses ette nähtud sunnimeetmed ning nende meetmete kohaldamise kord. Kohtuotsuseid on volitatud täitmisele pöörama kohtutäiturid (*deurwaarders*). Kohtutäiturile annab sellekohase korralduse sissenõudja, kes soovib oma õigusi teostada.

Täitemenetlusõiguses sätestatud sunnimeetmete kohaldamiseks peavad olema täidetud kaks tingimust: isikul peab olema täitedokument (*executoriale titel*), näiteks täitmisele kuuluv kohtuotsus, ja see peab olema eelnevalt kätte toimetatud poolele, kelle suhtes täitetoiminguid tegema hakatakse.

Peamised täitemenetluse kaasatud pooled on sissenõudja (täitmist taotlev pool), võlgnik (pool, kelle suhtes täitemeetmeid kohaldatakse) ja kohtutäitur (ametiaisk, kes vastutab sissenõudja taotlusel tegelike täitetoimingute tegemise eest).

Sunnimeetmed

Peamine sunnimeede on vara arestimine (*executoriaal beslag*). Seda käsitletakse üksikasjalikult punktis 2.1.

Teised sunnimeetmed on:

sunniraha (*dwangsom*) ja

isiku suhtes aresti kohaldamine (*gijzeling*).

Sunniraha on kohtuotsusega määratud rahasumma, mille kaotanud pool on kohustatud maksma, kui ta ei täida põhikohustust. Seda meetet kasutatakse peamiselt esialgse õiguskaitse menetluses surve avaldamise vahendina. Sunniraha võib olla seotud ainult põhikohustusega, millega ei kaasne rahasumma tasumine.

Arest kohtumääruse täitmata jätmise eest on sunnimeede, mille eesmärk on sundida poolt täitma konkreetset kohustust. Seda meetet ei määra kohtud sageli ja isegi kui see määratakse, pööratakse see tegelikkuses harva täitmisele. See on võimalik ainult kohtu korraldusel. Kohus võib lubada isiku suhtes aresti kohaldamist kohtu- ja muude otsuste täitmisele pööramiseks sissenõudja taotlusel, tingimusel et need puudutavad määrust, millega ei kaasne muu kui rahalise kohustuse täitmist. Aresti võib kasutada ka näiteks niisuguste kohtu- ja muude otsuste ning notariaalaktide korral, mille kohaselt on kooskõlas tsiviilseadustiku (*Burgerlijk Wetboek*) 1. raamatuga jäänud tasumata elatismaksed, näiteks lapse elatisraha (vt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 585 (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*)).

2 Milline asutus või millised asutused on tätmisel pädev/pädevad?

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Menetlust on kirjeldatud allpool.

Täitedokument

Täitedokumendid on Madalmaade kohtute lahendid (kohtuotsused, -määrused ja muud lahendid), notariaalaktid ja mõned muud dokumendid. Muud täitedokumendid on seaduse kohaselt järgmised:

riigiprokuratuuri (*Openbaar Ministerie*) väljastatud täitedokumendid,

maksuameti väljastatud täitedokumendid,

täitmisele pööramist lubavad vahekohtulahendid ja

kohtuväliste kokkulepete ametlikud dokumendid.

Kohtusekretär annab menetluses osalenud pooltele kohtuotsuse ära kirja. Kui tegu on lõpliku, kohtukorraldust sisaldava otsusega, väljastatakse poolele, kellel on õigus kohtuotsust täitmisele pöörata, sellest ära kiri täitmisele kuuluval kujul. Pooltele väljastatakse kohtuotsuse tasuta ära kiri (nn kohtutäituri ära kiri (*grosse*)). See on kohtuotsuse autentne ära kiri. Seega on see täitmisele kuuluval kujul väljastatud kohtuotsus. Täitemeetmeid saab võtta ainult juhul, kui on väljastatud kohtutäituri ära kiri. Kohtutäituri ära kiri, s.o esimese kinnitatud ära kirja võib väljastada ka notariaalakti kohta. Selle dokumendi üleandmisega volitatakse kohtutäiturit võtta täitemeetmeid.

Enne täitmisele asumist toimetab kohtutäitur dokumendi (kohtutäituri ära kirja / esimese kinnitatud ära kirja) kätte poolele, kelle suhtes täitetoiminguid tegema hakatakse. Kättetoimetamise eesmärk on juhtida vastaspoole tähelepanu kohtuotsusele ja teavitada teda sellest, et sissenõudja nõuab selle järgimist.

Teavet teiste ELi liikmesriikide täitedokumentide kättetoimetamise kohta saab kättetoimetamist reguleerivast ELi määrusest: nõukogu 29. mai 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1348/2000 tsiviil- ja kaubandusajades kohtu- ja kohtuväliste dokumentide Euroopa Liidu liikmesriikides kätteandmise kohta.

Kohtutäiturid

Nende ülesanded täitemenetluses

Kohtutäitur on kohtuotsuste täitmisele pööramise peamine osaline ja ta tegutseb alati täitmist taotleva poole korralduse kohaselt. Selline korraldus antakse talle kohtutäituri ära kirja (kohtuotsuse autentse ära kirja) üleandmisega. Üldjuhul ei vaja kohtutäitur eraldi volitust.

Kohtutäitur võib täitemenetluse raames teha järgmisi toiminguid:

täitedokumendi kättetoimetamine poolele, kelle suhtes täitetoiminguid tegema hakatakse;

kohustuse täitmise nõudmine, nt rahasumma tasumise nõudmine;

makse vastuvõtmine, kui võlgnik täidab oma maksekohustuse;

vara arestimine;

vajaduse korral (näiteks vara arestimisel) politseilt abi palumine.

Kohtutäituri tasu

Kohtutäituri ametlike toimingute eest tuleb maksta kindlaksmääratud tasu, mille võib sisse nõuda võlgnikult. Sissenõudjale ei ole kindlasummalisi tasusid kehtestatud, mis tähendab, et need tuleb läbi rääkida kohtutäituri. Kohtutäituri poolt võlgnikult sissenõutavad tasud on kindlaks määratud 4. juuli

2001. aasta dekreedis kohtutäiturite ametlike toimingute ja tasude üksikasjalike eeskirjade kohta ehk kohtutäiturite teenustasude dekreedis ([Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders](#)). Täpsemat teavet [ametlike toimingute eest võetavate tasude kohta alates 2019. aastast](#) leiate Kuningliku Kohtuametnike Kutseorganisatsiooni (*Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders*) veebisaidilt.

3.2 Peamised tingimused

Enne täitemeetmete võtmist peavad olema täidetud kaks üldist tingimust:

täitedokumendi olemasolu;

enne täitmise alustamist selle dokumendi kättetoimetamine isikule, kelle suhtes täitetoiminguid tegema hakatakse.

Nagu eespool mainitud, kasutatakse peamise sunnimeetmena vara arestimist.

On ka meetmeid, mida saab võtta enne täitedokumendi väljastamist. Õiguste kaitsmiseks saab taotleda meetmete võtmist enne kohtuotsuse tegemist, samuti kohtumenetluse ajal või isegi enne seda. Neid nimetatakse kaitsemeetmeteks (*conservatoire maatregelen*) ja neid võetakse õiguste kaitseks.

Kaitsemeetmete hulka kuuluvad kohtuotsusele eelnev vara arestimine (*conservatoir beslag*), pitseerimine (*verzegeling*) ja vara nimekirja koostamine (*boedelbeschrijving*). Sellel teabelehel käsitletakse vara arestimist.

4 Täitemeetmete ese ja laad

Täitemeetmete ese ja laad võivad olla erinevad. Eristada võib meetmeid, mille eesmärk on saavutada rahasumma tasumine, vara loovutamine, teatava teo tegemine või teo tegemisest hoidumine. Levinuim meede on vara arestimine rahasumma sissenõudmise eesmärgil (*verhaalsbeslag*).

Kui võlgniku kohustus ei ole seotud teoga, võib see olla seotud faktilise teo (*feitelijke handeling*) või juriidilise teo (*rechtshandeling*) tegemisega. Kui faktiline tegu ei ole seotud üksikisikuga, võib sissenõudja ise paluda kohtult luba, et luua olukord, mis oleks tekkinud kohustuse täitmise tulemusel. Kui võlgniku kohustus oli teha juriidiline tegu, näiteks pakkumise vastuvõtmine, võib teo asendada kohtuotsusega. Kohus võib anda ka võlgnikule korralduse hoiduda teataval viisil tegutsemisest.

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Arestida saab järgmist vara:

registrisse mittekanavallasvara. Registreeritud kantava vara hulka kuuluvad kinnisvara, vee- ja õhusõidukid;

esitaja- või käsutusõigused, nimelised aktsiad ja muud nimeliste väärtpaberitega seotud õigused;

kolmanda isiku vara või tema valduses olev võlgniku vara, mida nimetatakse nõuete arestimiseks (*executoriaal derdenbeslag*);

kinnisvara;

veesõidukid;

õhusõidukid.

Üldjuhul on sissenõudjal õigus valida, millist vara ta soovib arestida lasta.

Põhimõtteliselt võib arestida kogu võlgniku vara. Teatavat vara, nagu esmatarbevahendid, näiteks riietusesemed, toiduained, tööriistad, erialakirjandus ning hariduse omandamiseks, kunsti- ja teadustegevuseks vajalikud esemed, siiski arestida ei või. Arestida ei või teatavat osa töötasust ja elatis- või hüvitismaksetest. Sellisteks juhtudeks on kehtestatud sissetuleku miinimumtase, mis tagab, et võlgnikule jääb tema esmavajaduste rahuldamiseks piisav sissetulek.

Samamoodi ei tohi arestida avalike teenuste osutamiseks mõeldud vara. Sissenõudja võib lasta arestida korraga eri liiki vara,

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Registreeritud mittekanavallasvara arestimise õiguslikud tagajärjed

Üks arestimise tagajärgi on see, et ükski arestimisjärgne võlgniku tegu ei saa kahjustada arestimist nõudnud poole õigusi. Näiteks kui võlgnik peaks vara ära müüma, ei saa ostja põhimõtteliselt sissenõudjale väita, et tema on nüüd selle omanik. Teine tagajärg on see, et varast saadud mis tahes tulu kuulub samuti arestimisele.

Aktsiate, väärtpaberite ja muu vara arestimise õiguslikud tagajärjed

Nimetatud vara arestimisel ei ole konkreetseid õiguslikke tagajärgi. Vara arestimisel säilitab isik, kelle suhtes arestimist rakendatakse, oma hääleõiguse.

Nõuete arestimise õiguslikud tagajärjed

Nõuete arestimise korral nõuab sissenõudja (arestimist nõudev pool) arestimise kohaldamist kolmanda isiku (st mitte võlgniku) suhtes, sest see kolmas isik on võlgnikule võlgu või tema valduses on võlgnikule kuuluv vara.

Arestimist nõudnud pool on kaitstud vastaspoole õigustoimingute eest. Pärast arestimist tehtud õigustoimingud ei kehti arestimist nõudnud isiku kahjuks.

Nõuete arestimise kaks levinud viisi on pangakonto või töötaja töötasu arestimine.

Kinnisvara arestimise õiguslikud tagajärjed

Kinnisvara arestimise kohta tehakse kanne avalikesse registritesse, mida peab [kinnistusamet](#) (*Kadaster*). Vee- ja õhusõidukeid käsitletakse pärast registreerimise kandmist kinnisvarana. Arestimine kehtib registreerimise hetkest alates. Arestitakse ka kinnisvaralt pärast arestimist saadud tulu.

Arestimist nõudnud pool on kaitstud võlgniku õigustoimingute eest, mis on tehtud pärast arestimist. Kinnisvara realiseerimine (müük) ei kehti arestimist nõudnud isiku kahjuks.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Üldjuhul kehtib kohtuotsuse täitmisele pööramise õigus 20 aastat alates kohtuotsuse tegemisele järgnevast päevast. Kui kohtuotsuse täitmine on seotud teatavate tingimustega, mille täitmine ei sõltu kohtuotsuse saanud isiku tahtest, hakkab kohtuotsuse täitmise õiguse 20-aastane tähtaeg kulgema alates nende tingimuste täitmise päevale järgnevast päevast.

Kohtuotsuse kohaselt kuni ühe aasta jooksul tasumisele kuuluva summa aegumistähtaeg on siiski viis aastat. Viiviste, rahatrahvide, sunniraha ja muude kohtu lisakorralduste puhul aegub nõue hiljemalt põhikohtuotsuse täitmisele pööramise õiguse aegumisel, välja arvatud juhul, kui aegumistähtaega ei katkestata või pikendata.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Täitevaidlused

Täitevaidluste (*executiegeschillen*) lahendamise üldine kord on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 438. Võlgnik võib täitevaidluses püüda täitmist ära hoida. Vaidlus võib olla seotud näiteks täitedokumendi olulisuse ja ulatusega, pärast kohtuotsuse tegemist (täitedokumendi väljastamist) ilmnenu asjaolude mõjuga, arestimise seaduslikkusega või sellega, kes on arestitud vara omanik. Täitevaidlus puudutab üksnes täitmist ennast. Juba tehtud põhikohtuasja sisu uuesti läbi ei vaadata.

Täitevaidluse korral võib võlgnik näiteks väita, et sissenõudja kuritarvitab oma õigusi või et arestimine on oma ulatuselt kohtuotsuse eesmärgiga võrreldes ebaproportsionaalne. Võlgnik (pool, kelle suhtes täitetoiminguid tehakse) ei või selles etapis kohtuotsuse suhtes rohkem sisulisi vastuväiteid esitada. Selleks peab ta algatama vastuväite- (*verzet*), apellatsiooni- (*hoger beroep*) või kassatsiooni- (*cassatie*) menetluse.

Territoriaalne kohtualluvus

Territoriaalse kohtualluvuse puhul on määrav küsimus, kus asub asja menetlemiseks pädev kohus. Territoriaalselt pädev kohus on kohtualluvust reguleerivate üldiste õigusnormide kohaselt pädev kohus. Territoriaalselt pädev on kas kohus, mille tööpiirkonnas on arestimist rakendatud või hakatakse rakendada, kohus, mille tööpiirkonnas asub asjaomane vara, või kohus, mille tööpiirkonnas täitmine korraldatakse. Kõikide Madalmaades tehtavate täitetoimingute jaoks tuleb leida pädev Madalmaade kohus.

Sisuline pädevus

Sisulise pädevuse puhul on määrav küsimus, millise astme kohtus tuleb asja menetleda. Kõik täitevaidlused kuuluvad esimese astme kohtu (*rechtbank*) pädevusse, olenemata sellest, milline kohus tegi täitmisele kuuluva kohtuotsuse. Esimese astme kohus on pädev isegi juhul, kui kohtuotsuse tegi apellatsioonikohus (*gerechtshof*) või Madalmaade kõrgeim kohus (*Hoge Raad der Nederlanden*).

Täitevaidlused lahendatakse tavaliselt esialgse õiguskaitse menetluse (*kort geding*) käigus. Kohus võib otsustada täitmise mõneks ajaks peatada või vara aresti alt vabastada.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

See veebileht on osa portaalist „Teie Euroopa“.

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 16/11/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.